

ZÁPAS A BDELOSŤ

625/2019

www.inky.sk

28. 1. 2019

... alebo o zabudnutom tajomstve duchovného zápasu zabudnutej Cirkvi bojujúcej

„Kresťanský život je neustály zápas. Potrebné sú sila a odvaha na odolanie pokušeniam diabla a na ohlasovanie evanjelia. Tento boj je veľmi pekný, lebo nám umožňuje oslavovať zakaždým, keď Pán v našom živote zvíťazí.“ (GE 158). **Boh nás stvoril pre víťazstvo a pre radosť z víťazstva nad Zlým**, ako vraví aj Písmo: „v tomto všetkom slávnne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje“ (Rim 8,37). Nebo je v Písme opísané ako Božia *Valhala*, plná hrdinov – nie tá primitívna severská pohanská, kde sa opíjajú hrdlorezi, ale skutočná *Sieň víťazov*, ktorí porazili Zlého, dosiahli opravdivú slobodu, silu a veľkosť a tak sa stali synmi a dcérami samého Boha a zasadli s Ním na Jeho Trón: „Toho, kto zvíťazí, posadím vedľa seba na mojom tróne, ako som aj ja zvíťazil a zasadol som s mojím Otcem na jeho tróne“ (Zjv 3,21 SSV), vraví Ježiš. **Množstvo kresťanov je navyknutých žiť ako neustáli lúzri**, neustále porazení, neustále vo výčitkách svedomia z hriechov, do ktorých znova a znova upadajú. Ale to nie je Boží zámer. Boží zámer je presne opačný, ako píše Ján v Písme: „*Ste silní, Božie slovo ostáva vo vás a premošli ste Zlého*“ (1 Jn 2,14 SSV). Prečo to teda potom len málokto zažíva? Pretože sme už zabudli, že sme tu, na Zemi, *Ecclesia militans*, Cirkev bojujúca – a stali sme sa v praxi „cirkvou sediacou“, ba ani už nevieme ako a čím bojovať, pretože tieto **nástroje a umenia duchovného boja sa v praxi vlastne už ani nevyučujú** a ani kňazi im zväčša nerozumejú – ako bohoslovec som na univerzite študoval všetko možné, ale duchovný život nie. Tajomstvá Jána z Kríža, Terézie Avilskej či Jána Klimaxa a púštnych otcov zostali pred nami ukryté ako pod ľadovým prikrovom Antarktídy... A tak sa z nás stal hlúčik porazených ufnukaných porazencov namiesto hrdej a víťaznej Cirkvi Kristovej, „premáhajúcej svet“ (porov. 1Jn 5,4)...

Teraz nás v závere exhortácie pápež k tomuto boju opätovne pozýva a podáva aj zopár základných tipov k tomuto boju.

Kto je nepriateľ? „Nie je to len zápas proti svetu a svetskej mentalite, ktorá nás zavádza, ohlupuje a robí priemernými bez nasadenia a radosti. Takisto to nie je len boj proti vlastnej krehkosti a vlastným sklonom“ (GE 159). **Svet** v zmysle spoločnosti, žijúcej princípy a hodnoty opačné Bohu a Božiemu kráľovstvu. Dnes je tento svet silnejší, než kedykoľvek predtým (aj našou vinou, povedzme si to otvorene) a stále agresívnejší. A potom je to náš **starý človek**, osobnosť, stvárnená týmto svetom, naše návyky života, myslenia a konania, ktoré sme sa naučili nie od Boha, ale zo sveta (a ku ktorým sme pre dedičný hriech náchylní) a ktoré nás podvedome zvädzajú zmýšľať a následne žiť aj konať pozemsky a nie nebesky (porov. Jn 3,31; Flp 3,19).

Za tým všetkým sa ukrýva náš skutočný Nepriateľ, Diabol: „Práve presvedčenie, že táto zlá moc je v nás prítomná, nám umožňuje pochopiť, prečo má zlo niekedy takú deštruktívnu moc. ... keď nám Ježiš dal „Otčenáš“, chcel, aby sme ho končili s prosbou, aby nás Otec zbavil Zlého. Výraz, ktorý je tam použitý, sa nevzťahuje na abstraktné zlo: presnejší preklad toho slova je „Zlý“. Označuje osobné bytie, ktoré nás trýzni.“ (GE 160). „Nemyslime si teda, že je to len mýtus, obraz, symbol, literárna postava alebo myšlienka. Taký kľam nás vedie k tomu, aby sme prestali dávať pozor, nechránili sa a vystavili sa nebezpečenstvu.“ (GE 161). V poslednej dobe **rastúce množstvo posadnutosti** a zvýšený dopyt po exorcistoch – i bezmocnosť medicíny v týchto prípadoch – je na jednej strane alarmujúcim **dôsledkom** rozšírenej mienky, že žiadneho Diabla niet, a súčasne stále silnejším **potvrdením** toho, že on naozaj je a stále viac ťaží z našej hlúpos-

ti. **A to nielen pri posadnutosti.** Ako vraví pápež: „Nepotrebuje nás vlastniť. Otrávi nás nenávisťou, smútkom, závišťou, neresťami. A tak, keď prestaneme dávať pozor, využije to, aby nám zničil život, naše rodiny, naše spoločenstvá“ (GE 161). A práve toto sa deje – práve preto, že nebojujeme a že sa mu v podstate trpne a odovzdane vzdávame, poddávame a ešte si namýšľame, že takýto ufnukaný porazenecký život je tým pravým kresťanstvom a pravou „pokorou“... Fuj!

Bez boja to na ceste do Neba nejde, „pretože naša cesta k svätosti je aj neustálym bojom. Kto to nechce uznať, bude vystavený nezdaru“ (GE 162).

Dobrá správa je, že Pán nás na tento boj mocne vyzbrojil: „máme mocné zbrane, ktoré nám dáva Pán: vieru, ktorá sa prejavuje v modlitbe, meditácii Božieho slova, slávenie svätej omše, eucharistickú adoráciu, sviatostné zmierenie, diela lásky, komunitný život, misionárske úsilie“ (GE 162).

Ale **ani tie najlepšie zbrane nezmôžu nič, ak sklame hrdina nimi vyzbrojený**, ak ich zahodí a poddá sa Nepriateľovi: „Ak to zanedbáme, ľahko nás zvedú falošné prisľuby zla, lebo - ako hovorieval svätý páter Brochero: „Čo na tom, že diabol nám sľubuje slobodu a predhadzuje nám všetky svoje dobrá, keď sú to dobrá falošné a otrávené...?““ (GE 162). **Písmo to nazýva zbabelosťou:** „zbabelci, ... budú mať podiel v jazere horiacom ohňom a sírou; to je tá druhá smrť“ (Zjv 21,8 SSV). **Pápež to nazýva „duchovnou skazenosťou“** a varuje: „Duchovná skazenosť je horšia ako pád hriešnika, pretože ide o pohodlnú a sebestačnú zaslepenosť, v ktorej sa napokon všetko zdá dovolené: klamstvo, ohováranie, egoizmus a mnohé subtilné formy autoreferenciality, keď už „sám satan sa tvári ako anjel svetla“ (2 Kor 11, 14). ... V jednom rozprávaní nás Ježiš upozornil na toto klamlivé pokušenie, pre ktoré sklzáme do skazenosti: spomína človeka oslobodeného od diabla, ktorý si namýšľal, že jeho život je čistý, až napokon skončil posadnutý ďalšími siedmimi zlými duchmi“ (GE 165). V tomto zmysle sa raz trochu provokatívne vyjadril, že niekedy je lepšie, keď je človek ateista, než keď je takto duchovne skazený akožekresťan. Ateista sa totiž môže obrátiť a prijať Krista, ale ľahostajná duchovná skazenosť dáva len malú nádej na obrátenie a spásu. Tak, ako to hovorí sám Ježiš v Písme: „*Kiež by si bol studený alebo horúci! Takto, že si vlažný, ani horúci, ani studený, už-už ťa vyplúvam z úst*“ (Zjv 3,15-16 SSV).

Nakoniec pápež odporúča dva životne dôležité postoje:

BDELOSŤ: „Cesta svätosti je prameňom pokoja a radosti, ktorú nám daríva Duch, ale zároveň si žiada, aby sme mali „lampy zažaté“ (Lk 12, 35) a zostali pozorní: „Chráňte sa zla v akejkol'vek podobe!“ (1 Sol 5, 22). ... tí, ktorí sa domnievajú, že nepáchajú vážne priestupky proti Božiemu zákonu, môžu sa ocitnúť v istom druhu omámenia a ochabnutia. Keďže nenachádzajú nič vážne, čo by si mali vyčítať, nevšimnú si túto vlažnosť, ktorá sa po troche zmocňuje ich duchovného života, až skončia mravne narušení a skazení“ (GE 164) – uverení ako oná prislovečná žaba v hrnci, udusení *salámovou metódou* Diabla...

ODVAHU BOJOVAŤ A NAPREDOVAŤ: „Nik neodolá, ak sa rozhodne zotrvať v mŕtvom bode, ak sa uspokojí s málom, ak prestane snívať, že Bohu ponúkne krajšie sebadarovanie. O to horšie, ak prepadne porazeneckému duchu, pretože „kto začína bez dôvery, ten už dopredu prehrá polovicu bitky a navyše zakopáva svoje talenty...“ (GE 163).